

SS

2320

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

SOCIOLOGY

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 90

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 032/A ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।

(v) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ (A, B, C ਅਤੇ D) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 10 ਹਰੇਕ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਉ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 11 ਤੋਂ 20 ਹਰੇਕ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 20-25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 21 ਤੋਂ 26 ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 40-45 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 27 ਤੋਂ 32 ਛ:-ਛ: ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 100 ਤੋਂ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਭਾਗ-A

10×1=10

ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

ਕਾਲਮ ਏ

ਕਾਲਮ ਬੀ

1. ਮਹਾਰ ਅੰਦੋਲਨ	ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਿੱਧਾਂਤ	1
2. ਲਿੰਗ	ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ	1
3. ਬਿਰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ	ਜੈਵਿਕੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ	1

ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

4. ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਹਨ ।	1
5. ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।	1

ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :

6. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ।	1
7. ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਗ ਖੁੱਲੇ ਸਮੂਹ ਹਨ ।	1

032/A-SS

ਬਹੁਭਾਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
 (ੳ) ਅਰਜਿਤ ਰੂਤਬਾ (ਅ) ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਕਿੱਤਾ
 (ੲ) ਪਵਿੱਤਰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਭੇਦ-ਭਾਵ (ਸ) ਜਾਤੀ ਅੰਦਰੋਂ ਵਿਆਹ 1
9. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ?
 (ੳ) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ (ਅ) ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
 (ੲ) ਸੋਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ (ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ 1
10. ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਾਜ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
 (ੳ) ਵੱਡਾ (ਅ) ਛੋਟਾ
 (ੲ) (ੳ) ਅਤੇ (ਅ) ਦੋਵੇਂ (ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ 1

ਭਾਗ-B

10×2=20

11. ਚਿਪਕੋ ਅੰਦੋਲਨ । 2
12. ਲਿੰਗ ਵਰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? 2
13. ਜਾਤੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ । 2
14. ਪੀ. ਐਨ. ਡੀ. ਟੀ. ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ ? 2
15. ਉਹਨਾਂ ਪੱਧਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਏ । 2
16. 'ਸੋਹਰਾਈ' ਤਿਉਹਾਰ ਕਿਸ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਫਸਲ ਕੱਟਣ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ? 2
17. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਣ । 2
18. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉ । 2
19. ਸੰਜੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਕੀ ਹੈ ? 2
20. ਨਿਰਬਾਹ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ । 2

ਭਾਗ-C

6×4=24

21. ਗੋਂਡ ਅਤੇ ਭੀਲ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਦੱਸੋ । 4
 ਜਾਂ
 ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 4
22. ਜਾਤੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ । 4
 ਜਾਂ
 ਲਿੰਗ ਵਰਗ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? 4
23. ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਵਰਗ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
 ਜਾਂ
 ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ । 4

24. ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭੇਦ ਲਿਖੋ । 4
ਜਾਂ
ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ । 4
25. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ । 4
ਜਾਂ
ਬਿਰਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ? 4
26. ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ ? 4
ਜਾਂ
ਪੁਨਰ-ਉੱਥਾਨਵਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? 4
- ਭਾਗ-D** 6×6=36
27. ਵਿਸਥਾਪਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 6
ਜਾਂ
ਆਵਾਸ ਕੀ ਹੈ ? ਆਵਾਸ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ? 6
28. ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਵਰਨ ਵਿੱਚ ਭੇਦ ਲਿਖੋ । 6
ਜਾਂ
ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6
29. ਵਰਗ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । 6
ਜਾਂ
ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 6
30. ਪ੍ਰਬਲ ਜਾਤੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 6
ਜਾਂ
ਕੋਈ ਦੋ ਜਾਤੀ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 6
31. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ
ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ । ਕੋਈ ਚਾਰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । 6
32. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ
ਬਿਰਧ ਲੋਕਾਂ ਦੁਵਾਰਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਮਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲਿਖੋ । 6

(Hindi Version)

- नोट : (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड 032/A अवश्य लिखें।
- (ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
- (iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किये गये प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।
- (iv) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (v) प्रश्न-पत्र चार भागों (A, B, C तथा D) में बांटा गया है। प्रश्न नंबर 1 से 10 एक-एक अंक वाले हैं और इनके उत्तर एक शब्द में दें। प्रश्न नम्बर 11 से 20 दो-दो अंक वाले हैं और इनके उत्तर 20-25 शब्दों में दें। प्रश्न नम्बर 21-26 चार-चार अंक वाले हैं और इनके उत्तर 40-45 शब्दों में दें और इनमें आंतरिक छूट दी गई है। प्रश्न नम्बर 27-32 छ:छ: अंक वाले हैं और इनके उत्तर 100-150 शब्दों में दें और इनमें आंतरिक छूट दी गई है।

भाग-A

10×1=10

सही मिलान करें :

कॉलम ए

कॉलम बी

1. महार आन्दोलन	गतिविधि सिद्धान्त	1
2. लिंग	डॉ. अम्बेडकर	1
3. वृद्धों का अधिक सक्रिय होना	जैविकीय श्रेणी	1
रिक्त स्थान भरें -		
4. नेताओं में बढ़ रहे राजनैतिक भ्रष्टाचार से संबंधित समस्याएं व हैं।		1
5. ग्राम के मुखिया को के रूप में जाना जाता था।		1
सही/गलत लिखें -		
6. नशीले पदार्थ का परिवार व समुदाय पर कोई प्रभाव नहीं पड़ता।		1
7. सामाजिक वर्ग मुक्त समूह हैं।		1
बहु-विकल्पीय प्रश्न-		
8. निम्नलिखित में से जाति की कौन-सी विशेषता नहीं है ?		
(क) अर्जित दर्जा	(ख) पूर्वजों का व्यवसाय	
(ग) अपवित्र-पवित्र भेदभाव	(घ) सजातीय विवाह	1
9. मद्य-व्यसन से कौन-सी समस्याएँ जुड़ी हैं ?		
(क) सामाजिक समस्याएं	(ख) आर्थिक समस्याएं	
(ग) स्वास्थ्य समस्याएं	(घ) उपरोक्त सभी	1
10. नगरीय समाज आकार में होता है।		
(क) बड़ा	(ख) छोटा	
(ग) (क) और (ख) दोनों	(घ) उपर्युक्त कोई नहीं	1

भाग-B

10×2=20

11. चिपको आन्दोलन। 2
12. लिंग वर्ग असमानता से आप क्या समझते हैं ? 2
13. जाति गतिशीलता। 2
14. पी.एन.डी.टी. का पूरा नाम क्या है ? 2
15. पश्चिमीकरण के कारण होने वाले परिवर्तनों के विभिन्न स्तरों को दर्शाइए। 2
16. 'सोहराई' किस जनजाति का फसल कटाई उत्सव (त्योहार) है ? 2
17. आधुनिकीकरण के दो कारण। 2
18. मद्य-व्यसन के स्तरों की सूची बनाएं। 2
19. संयुक्त परिवार क्या है ? 2
20. निर्वाह अर्थव्यवस्था। 2

भाग-C

6×4=24

21. गोंड तथा भील जनजाति में अंतर बताएं। 4
अथवा
हरित क्रांति पर एक संक्षिप्त नोट लिखो। 4
22. जाति की गतिशीलता को दिखलाने वाले तत्वों का वर्णन करें। 4
अथवा
लिंग वर्ग सामाजीकरण से आप क्या समझते हैं ? 4
23. पूंजी की वर्ग व्यवस्था के निर्धारक के रूप में व्याख्या कीजिए। 4
अथवा
नगरीय समाज की चार विशेषताएँ लिखो। 4
24. पश्चिमीकरण तथा संस्कृतिकरण के मध्य अंतर स्पष्ट करो। 4
अथवा
वैश्वीकरण के दो प्रभावों को लिखो। 4
25. मद्य-व्यसन के चार कारण लिखो। 4
अथवा
वृद्ध लोगों के पुनर्वास में सरकार क्या सहायता करती है ? 4
26. घरेलू हिंसा के प्रभाव क्या हैं ? 4
अथवा
पुनरुत्थानवादी आन्दोलन से आप क्या समझते हैं ? 4

27. विस्थापन क्या है ? इस पर विस्तृत नोट लिखो। 6
अथवा
आवास क्या है ? आवासीय समस्याओं के लिए उत्तरदायी कारण क्या हैं ? 6
28. जाति से आप क्या समझते हैं ? जाति तथा वर्ण के मध्य अन्तर को समझाएं। 6
अथवा
नारीवाद के प्रगतिशील तथा उदारवादी नारीवाद के सिद्धान्त की व्याख्या करो। 6
29. वर्ग क्या है ? इसकी विशेषताओं की विस्तृत रूप से चर्चा कीजिए। 6
अथवा
ग्रामीण समाज पर विस्तृत नोट लिखो। 6
30. प्रबल जाति पर नोट लिखो। 6
अथवा
किन्हीं दो जाति आन्दोलनों के बारे में संक्षिप्त चर्चा कीजिए। 6
31. शराबखोरी से आप क्या समझते हैं ? इसके लिए उत्तरदायी कारणों अथवा तत्वों की विस्तारपूर्वक चर्चा कीजिए। 6
अथवा
घरेलू हिंसा को परिभाषित कीजिए। किन्हीं चार घरेलू हिंसा के रूपों को विस्तारपूर्वक लिखिए। 6
32. आधुनिकीकरण से आप क्या समझते हैं ? इसकी विशेषताओं की विस्तृत चर्चा करें। 6
अथवा
वृद्ध लोगों द्वारा सामना की जा रही विभिन्न समस्याओं का वर्णन करें। 6

(English Version)

- Note :** (i) You must write the subject-code/paper-code **032/A** in the box provided on the title page of your answer-book.
- (ii) Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialed as soon as you receive it.
- (iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.
- (iv) All questions are compulsory.
- (v) Question-Paper is divided into four **Parts A, B, C and D**. Question No. 1 to 10 carry 1 mark each and their answer should be in one word only. Q. No. 11 to 20 carry 2 marks each and their answer should be in 20-25 words. Q. No. 21 to 26 carry 4 marks each and their answer should be in 40-45 words and are with internal choice. Q. No. 27-32 carry 6 marks each and their answer should be in 100-150 words and are with internal choice.

Part-A

10×1=10

Match the columns :**Column A****Column B**

1. Mahar Movement	Activity theory	1
2. Sex	Dr. Ambedkar	1
3. Elders should be more active	Biological Category	1

Fill in the blanks –

4. and problems associated with increasing political corruption among leaders.	1
5. The head of the village was known as	1

Write true /false

6. Drug substance does not influence the families and communities.	1
7. Social classes are open group.	1

Multiple choice questions –

8. Which of the following is not the feature of caste ?		
(a) Achieved Status	(b) Hereditary Occupations	
(c) Profane-Sacred distinction	(d) Endogamy	1
9. Alcoholism is associated with what kind of problems?		
(a) Social Problems	(b) Economic Problems	
(c) Health Problems	(d) All of the above	1
10. Urban society is in size.		
(a) Big	(b) Small	
(c) Both (a) and (b)	(d) None of above	1

Part-B

10×2=20

11. Chipko Movement.	2
12. What do you mean by gender class inequality?	2
13. Caste mobility.	2
14. Describe the full form of PNDT.	2
15. Mention various levels at which changes occur due to Westernisation.	2
16. 'Sohrai' is the harvest festival of which tribe?	2
17. Two causes of modernisation.	2
18. List the stages of Alcoholism.	2
19. What is the joint family?	2
20. Subsistence economy.	2

Part-C

6×4=24

21. Distinguish between the Gond and the Bhil tribes. 4
or
Write a short note on Green Revolution. 4
22. Identify those factors which have led to Dynamism of caste. 4
or
What do you understand by Gender class socialization ? 4
23. Discuss income as determinant of class system. 4
or
Write four features of urban society. 4
24. Bring out difference between westernization and sanskritisation. 4
or
Write two impacts of Globalisation. 4
25. Write four causes of drug addiction. 4
or
How does the Government help in the rehabilitation of the old age population ? 4
26. What are the effects of domestic violence ? 4
or
What do you mean by Revivalist movement. 4

Part-D

6×6=36

27. What is displacement ? Write a detailed note on it. 6
or
What is housing ? What are the causes responsible for housing problems ? 6
28. What do you understand by caste ? Explain the difference between caste and varna. 6
or
Explain the progressive and liberal feminism theory of feminism. 6
29. What is class ? Discuss its characteristics in detail. 6
or
Write a detail note on rural society. 6
30. Write a note on dominant caste. 6
or
Write briefly any two caste movements. 6
31. What do you mean by Alcoholism ? Discuss the factors or reasons responsible for it in detail. 6
or
Define Domestic violence. Explain any four forms of domestic violence in detail. 6
32. What do you understand by Modernization ? Discuss its characteristics in detail. 6
or
Explain the various problems faced by the old age people. 6